

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia 2013 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie zagrożeń naturalnych w zakładach górniczych

Na podstawie art. 118 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163, poz. 981 oraz z 2013 r. poz. 21) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie zagrożeń naturalnych w zakładach górniczych (Dz. U. poz. 230) wprowadza się następujące zmiany:

1) § 44 otrzymuje brzmienie:

„§ 44. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2015 r.⁴⁾”;

2) odnośnik nr 4 otrzymuje brzmienie:

„⁴⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 czerwca 2002 r. w sprawie zagrożeń naturalnych w zakładach górniczych (Dz. U. Nr 94, poz. 841, z 2003 r. Nr 181, poz. 1777 oraz z 2004 r. Nr 219, poz. 2227), które na podstawie art. 224 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2013 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

WYŻSZY URZĄD GÓRNICZY
DEPARTAMENT PRAWNY

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym

25 czerwca 2013 r.

Dyrektor
Departamentu Prawnego
Przemysław Grzesiok
Przemysław GRZESIOK

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej — środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 248, poz. 1493 i Nr 284, poz. 1671).

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia zamieszczonego w art. 118 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163, poz. 981 oraz z 2013 r. poz. 21). Na mocy przywołanego przepisu minister właściwy do spraw środowiska został upoważniony do określenia:

- 1) kryteriów oceny zagrożeń naturalnych wymienionych w art. 118 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze, zależnie od rodzaju kopaliny, natężenia zagrożeń, przestrzeni występowania zagrożeń oraz rodzaju zakładu górniczego;
- 2) dokumentacji, w oparciu o którą dokonuje się zaliczeń złóż, pokładów, wyrobisk górniczych, ich części oraz innych przestrzeni w zakładach górniczych, w których występują zagrożenia naturalne wymienione w pkt 1, do poszczególnych stopni, kategorii lub klas zagrożeń, innej niż wyniki badań przeprowadzonych przez rzeczoznawcę do spraw ruchu zakładu górniczego oraz opinia tego rzeczoznawcy;
- 3) przypadków, w których zaliczeń, o których mowa w pkt 2, dokonuje się także w oparciu o wyniki badań przeprowadzonych przez rzeczoznawcę oraz opinię tego rzeczoznawcy.

Wydając rozporządzenie, minister właściwy do spraw środowiska powinien kierować się potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy, bezpieczeństwa powszechnego oraz bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego.

Projektowany akt wprowadza zmiany w zakresie przepisu dotyczącego terminu wejścia w życie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie zagrożeń naturalnych w zakładach górniczych (Dz. U. poz. 230) oraz odnośnika nr 4, informującego, w związku z art. 224 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze, o utracie mocy przez dotychczasowe rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 czerwca 2002 r. w sprawie zagrożeń naturalnych w zakładach górniczych (Dz. U. Nr 94, poz. 841, z 2003 r. Nr 181, poz. 1777 oraz z 2004 r. Nr 219, poz. 2227), wydane na podstawie art. 73a ust. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.), obowiązującej do dnia 31 grudnia 2011 r.

Aktualnie, w § 44 nowelizowanego aktu przyjęto, że rozporządzenie to wejdzie w życie z dniem 1 lipca 2013 r.

Ze względu jednak na merytoryczne powiązania przepisów nowelizowanego rozporządzenia z przepisami dotyczącymi prowadzenia ruchu zakładów górniczych, które zostaną wydane na podstawie art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze (przepisy te nie zostały jeszcze ogłoszone) konieczne jest zmodyfikowanie terminu wejścia w życie tego aktu, w celu zapewnienia wewnętrznej spójności systemu prawa. Wobec faktu, że nowe regulacje dotyczące prowadzenia ruchu poszczególnych rodzajów zakładów górniczych (udostępnione w 2012 r. w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, na stronie internetowej Rządowego Procesu Legislacyjnego) zawierają w stosunku do dotychczasowego stanu prawnego, ukształtowanego pod rządami ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze, szereg zmian merytorycznych, gdyż zostały zredagowane w sposób spójny z przepisami nowelizowanego rozporządzenia, uznano, że zbyt wczesne w stosunku do przepisów, które zostaną wydane przez ministra właściwego do spraw gospodarki na podstawie art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze, wejście w życie przepisów wydanych przez ministra właściwego do spraw środowiska mogłoby wywołać znaczącą „niekompatybilność” przepisów wydanych na podstawie art. 118 ust. 4 tej ustawy oraz przepisów wydanych na podstawie art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze, utrzymanych w mocy na podstawie art. 224 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze (tj. np. w przypadku górnictwa podziemnego: rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 28 czerwca 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w podziemnych zakładach górniczych (Dz. U. Nr 139, poz. 1169, z późn. zm.)). Przykładowo:

- 1) nowa klasyfikacja zagrożenia tąpnięciami przewiduje dwa stopnie tego zagrożenia, a aktualnie obowiązujące przepisy dotyczące prowadzenia ruchu podziemnych zakładów górniczych określają wymagania dotyczące tego ruchu, przyjmując za podstawę trzy stopnie;
- 2) nowa klasyfikacja zagrożenia wyrzutami gazów i skał przewiduje jednolitą klasyfikację obejmującą trzy kategorie tego zagrożenia, a aktualnie obowiązujące przepisy dotyczące prowadzenia ruchu podziemnych zakładów górniczych określają np. dla podziemnych zakładów górniczych wydobywających węgiel kamienny wymagania odrębnie dla (a) dwóch kategorii zagrożenia wyrzutami gazów i skał (a w ich ramach dwóch stopni zagrożenia wyrobisk tymi wyrzutami) oraz (b) dwóch kategorii zagrożenia wyrzutami metanu i skał: pokładów węgla lub ich części skłonnych do występowania wyrzutów metanu i skał oraz zagrożonych wyrzutami metanu i skał;
- 3) klasyfikacja zagrożenia klimatycznego jest nowa, a stosowanie przepisów dotyczących tej klasyfikacji jest uzależnione od prowadzenia książki kontroli tego zagrożenia; z kolei sposób prowadzenia tej książki (która, stosownie do art. 118 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze, jest jednym z elementów dokumentacji, w oparciu o którą dokonuje się zaliczenia) zostanie dopiero ujęty w przepisach wydanych na podstawie art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze.

Wobec powyższego, rozważono dwa warianty rozwiązania, ostatecznie (w wyniku uwzględnienia stanowiska Rządowego Centrum Legislacji):

- 1) odrzucając regulację, że przepisy dotyczące poszczególnych zagrożeń naturalnych wejdą w życie ze znacznie dłuższym (niż nowelizowane rozporządzenie) *vacatio legis*, tj. uzależnionym od dnia wejścia w życie przepisów poszczególnych rozporządzeń wydanych przez ministra właściwego do spraw gospodarki na podstawie art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze;
- 2) przyjmując, że zasadnym jest uproszczenie regulacji w tym zakresie i przyjęcie dłuższego *vacatio legis* całego nowelizowanego aktu; uznano, że wystarczające będzie przesunięcie terminu wejścia w życie rozporządzenia na 1 stycznia 2015 r., gdyż do tego czasu powinny zostać ogłoszone poszczególne rozporządzenia wydane przez ministra właściwego do spraw gospodarki.

Konsekwencją przesunięcia terminu wejścia w życie nowelizowanego aktu jest brak potrzeby utrzymania „rozszerzonego” brzmienia odnośnika nr 4, dotyczącego utrzymania w mocy (do czasu wejścia w życie przepisów wydanych przez ministra właściwego do spraw gospodarki na podstawie art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze), przepisów § 10 i § 12 (odesłania do § 10 ust. 1 i 7 oraz § 12 zamieszczono w § 13 ust. 3 i § 14 ust. 3) rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 czerwca 2002 r. w sprawie zagrożeń naturalnych w zakładach górniczych, dotyczących:

- 1) ustalania granic pola metanowego w podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny (stosowanych odpowiednio do podziemnych zakładów górniczych wydobywających sól oraz podziemnych zakładów górniczych wydobywających rudy metali nieżelaznych);
- 2) zaliczania wyrobisk górniczych w polach metanowych w podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny (stosowanych odpowiednio do podziemnych zakładów górniczych wydobywających sól oraz podziemnych zakładów górniczych wydobywających rudy metali nieżelaznych) do: wyrobisk niezagrożonych wybuchem metanu, stanowiących wyrobiska ze stopniem „a” niebezpieczeństwa wybuchu metanu, wyrobisk ze stopniem „b” niebezpieczeństwa wybuchu metanu lub wyrobisk ze stopniem „c” niebezpieczeństwa wybuchu metanu.

Projekt został umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska, stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), w celu umożliwienia zgłoszenia, w trybie art. 7 tej ustawy, zainteresowania pracami nad przedmiotowym projektem rozporządzenia. Zgłoszenia takie nie wpłynęły. Projekt został także udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji (na stronie internetowej Rządowego Procesu Legislacyjnego), stosownie do § 11a uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. — Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.), a także na stronie internetowej Wyższego Urzędu Górniczego.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji Komisji Europejskiej.

Projekt został uzgodniony międzyresortowo.

Zgodnie z opinią Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 20 czerwca 2013 r., projekt nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

W dniu 25 czerwca 2013 r. projekt został zwolniony z obowiązku rozpatrzenia przez Komisję Prawniczą.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowany akt normatywny

Przepisy zamieszczone w nowelizowanym rozporządzeniu oddziałują w szczególności na:

- 1) przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie wydobywania kopalin ze złóż oraz przedsiębiorców prowadzących roboty geologiczne służące poszukiwaniu lub rozpoznawaniu złóż ropy naftowej lub gazu ziemnego, a także podmioty prowadzące działalność określoną w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163, poz. 981 oraz z 2013 r. poz. 21);
- 2) kierowników ruchu zakładów górniczych, zaliczających złoża, pokłady, wyrobiska, ich części oraz inne przestrzenie w zakładach górniczych do poszczególnych stopni, kategorii lub klas zagrożeń naturalnych;
- 3) organy nadzoru górniczego, sprawujące nadzór nad ruchem zakładów górniczych;
- 4) rzeczoznawców do spraw ruchu zakładu górniczego, specjalizujących się w zakresie zagrożeń: tąpnięmi, metanowego, wyrzutami gazów i skał lub wybuchem pyłu węglowego.

Projektowana zmiana ma natomiast charakter wyłącznie formalny, mający na celu zachowanie wewnętrznej spójności systemu prawa w zakresie zagrożeń naturalnych występujących w poszczególnych rodzajach zakładów górniczych. Do Wyższego Urzędu Górniczego były kierowane oficjalne wystąpienia postulujące przesunięcie terminu wejścia w życie nowelizowanego rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie zagrożeń naturalnych w zakładach górniczych (Dz. U. poz. 230).

2. Konsultacje społeczne

Ze względu na charakter zmian, odstąpiono od przekazania projektu do konsultacji społecznych. Szerokie konsultacje dotyczyły aktu nowelizowanego, a określając w 2011 r. odległą datę wejścia w życie, kierowano się potrzebą zapewnienia spójności z przewidywanym terminem wejścia w życie przepisów wydawanych przez ministra właściwego do spraw gospodarki na podstawie art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego oraz źródła finansowania projektowanych rozwiązań

Nie przewiduje się oddziaływania projektowanego rozporządzenia w powyższym zakresie. W konsekwencji projektowana regulacja nie wymaga pozyskiwania źródeł finansowania.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Nie przewiduje się oddziaływania projektowanego rozporządzenia w powyższym zakresie.

5. Wpływ regulacji na bezpieczeństwo powszechne i bezpieczeństwo osób zatrudnionych w ruchu zakładów górniczych oraz stan środowiska

Rozwiązanie zawarte w projekcie nie zmieni poziomu bezpieczeństwa w omawianym zakresie. Uwzględnienie bowiem najnowszych doświadczeń m.in. w prowadzeniu eksploatacji poszczególnych rodzajów kopalin powinno nastąpić jednocześnie z przepisami, które zostaną wydane przez ministra właściwego do spraw gospodarki.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projektowane rozporządzenie zapewni wewnętrzną spójność systemu prawa, porządkując regulacje istotne dla funkcjonowania przedsiębiorców.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Nie przewiduje się oddziaływania projektowanego rozporządzenia w powyższym zakresie.

WSTĘPNA OPINIA O ZGODNOŚCI PROJEKTU Z PRAWEM UNII EUROPEJSKIEJ

Na podstawie § 10 ust. 7 uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. — Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.) przedstawia się następującą opinię:

Projektowana regulacja ma na celu wyłącznie zmianę terminu wejścia w życie (obecnie termin ten ustalono na 1 lipca 2013 r.) rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie zagrożeń naturalnych w zakładach górniczych (Dz. U. poz. 230), które, jak wskazano w odnośniku nr 2 do nowelizowanego aktu, dokonało w zakresie swojej regulacji wdrożenia:

- 1) dyrektywy 92/91/EWG z dnia 3 listopada 1992 r. dotyczącej minimalnych wymagań mających na celu poprawę warunków bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi (jedenasta szczegółowa dyrektywa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz. Urz. WE L 348 z 28.11.1992, str. 9, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 2, str. 118, z późn. zm.);
- 2) dyrektywy 92/104/EWG z dnia 3 grudnia 1992 r. w sprawie minimalnych wymagań w zakresie poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników odkrywkowego i podziemnego przemysłu wydobywczego (dwunasta dyrektywa szczegółowa w znaczeniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz. Urz. WE L 404 z 31.12.1992, str. 10, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 2, str. 134, z późn. zm.).

Wdrożenie zostało wykazane w opinii dotyczącej nowelizowanego aktu, obejmując regulacje dotyczące odpowiednich stopni zagrożenia tapaniami (rozdział 2), odpowiednich kategorii zagrożenia metanowego (rozdział 3), odpowiednich kategorii zagrożenia wyrzutami gazów i skał (rozdział 4), odpowiednich klas zagrożenia wybuchem pyłu węglowego (rozdział 5), odpowiednich stopni zagrożenia wodnego (rozdział 7, w części dotyczącej górnictwa podziemnego), odpowiednich klas zagrożenia erupcyjnego (rozdział 9) oraz odpowiednich kategorii zagrożenia siarkowodorowego (rozdział 10). Przepisy te mają swoje odpowiedniki w aktualnym stanie prawnym, ukształtowanym rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 czerwca 2002 r. w sprawie zagrożeń naturalnych w zakładach górniczych (Dz. U. Nr 94, poz. 841, z 2003 r. Nr 181, poz. 1777 oraz z 2004 r. Nr 219, poz. 2227), wydanym na podstawie art. 73a ust. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.), obowiązującej do dnia 31 grudnia 2011 r.

Mając na uwadze powyższe, należy podkreślić, że wydłużenie *vacatio legis* nowelizowanego rozporządzenia nie wywoła stanu „niewdrożenia” niektórych przepisów prawa Unii Europejskiej.

Charakter nowelizacji sprawia zatem, że projekt rozporządzenia Ministra Środowiska zmieniającego rozporządzenie w sprawie zagrożeń naturalnych w zakładach górniczych jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.